Studiereis Portugal Lisabon

Inclusie

leren

leren

Even terug naar Lissabon

Vier dagen kijken, luisteren, vragen stellen en vergelijken.

Bezoeken aan verschillende onderwijspraktijken, gesprekken met professionals en leerlingen, samen onderzoeken hoe inclusie zichtbaar wordt én steeds de vertaalslag naar onze eigen Nederlandse context.

De basis onder wat we zagen

2018 – Decreto-Lei 54/2018

Inclusie is het uitgangspunt voor álle leerlingen

Niet het *label* of de diagnose staat centraal, maar **wat een leerling nodig heeft om te leren en deel te nemen**

Ondersteuning wordt georganiseerd op **verschillende niveaus**, afhankelijk van wat nodig is

De **school als geheel** is verantwoordelijk voor inclusie

Wat namen wij mee uit Portugal?

de Rolf groep

leren

Van inclusie naar belonging

Inclusie lijkt daar niet alleen te gaan over waar een leerling onderwijs krijgt, maar ook over de vraag:

Voelt een leerling zich onderdeel van de gemeenschap en kan hij/zij daadwerkelijk participeren?

de Rolf groep

leren

In de praktijk

In “kleine” dingen

leren

Denken over inclusie in Nederland

leren

Portugal hield ons een spiegel voor…

- Organiseren wij soms uitsluiting zonder dat we dat bedoelen?
- We hebben een vol curriculum en veel nadruk op opbrengsten
- Veel individueel maatwerk: **ik** in plaats van **wij**
- Schotten tussen onderwijs, ondersteuning en systemen
- De vraag of differentiatie inclusie soms ook in de weg kan zitten
- Opleiden voor de kenniseconomie óf voor deelname aan de maatschappij?

Waar liggen kansen voor Nederland?

- Van individueel naar samen
- Sociale inclusie als basis
- Meer collectieve verantwoordelijkheid
- Ontschotten en samenwerken
- Ruimte voor professionals

de Rolf groep

Niet alleen: wat moet er anders?

Maar ook: wat hebben we in Nederland al waarop we kunnen voortbouwen?

Wat ga IK al doen…

de Rolf groep

leren